

Ковальчук Тетяна Іванівна, заступник
Міністра внутрішніх справ України,
кандидат політичних наук

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ ДО 2020 РОКУ

Демократичні перетворення, що нині відбуваються в Українській державі, супроводжуються складними процесами реформування політичних, економічних і правових відносин. Протягом півроку представники МВС України спільно з іноземними експертами й активною громадою працювали над текстом Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, яка є логічним продовженням закладених 2014 року змін розвитку органів системи МВС України як невід'ємної частини сектору безпеки й оборони України.

Три роки тому система органів внутрішніх справ була заполітизованою, деморалізованою, розбалансованою та враженою корупцією. Міліція та інші органи системи МВС України не цілком забезпечували виконання покладених на них завдань і функцій, не спроможні були реагувати на виклики, а головне – не відповідали запитам суспільства.

Показник довіри громадян до тодішніх правоохоронців не перевищував 2–5 %. Запити суспільства до змін були очевидні, що стосувалося всіх органів цієї системи. Однією з найважливіших складових цього вкрай непростого процесу було подолання корупції, що пронизала правоохоронну систему.

Попри обмежені фінансові можливості, внутрішню та зовнішню протидію, реформування було розпочато із запровадження антикорупційних механізмів у всіх органах системи МВС України.

Розмежувавши функції політичного управління і професійної діяльності, вдалося зруйнувати стару систему та завдяки новим підходам перетворити МВС України на багатoproфільне цивільне відомство, створити цілком новий центральний орган виконавчої влади – Національну поліцію.

Для мінімізації корупційних ризиків, викоринення посередництва та надання необхідних послуг за простим алгоритмом запущено роботу сервісних центрів МВС України. Серед їхніх основних функцій і послуг – видача водійських посвідчень, реєстрація чи перереєстрація транспортних засобів, видача та зберігання номерних знаків, а також оформлення дозволу на перевезення небезпечних вантажів тощо.

Основним індикатором оцінки роботи правоохоронних органів є довіра громадян до системи. Так, за результатами соціологічного дослідження, яке було проведене міжнародними та національними інститутами соціології, серед інститутів держави та суспільства найбільшу довіру громадян у жовтні 2017 року мали: Національна гвардія України (52,6 %), Державна служба з надзвичайних ситуацій (50,5 %), Державна прикордонна служба (46,4 %), добровольчі батальйони (43,9 %), Національна поліція загалом (39,3 %) і патрульна поліція зокрема (40,9 %).

У країні залишається складною криміногенна ситуація, є недостатнім рівень ефективності превентивних заходів у сфері протидії злочинності, не досконалі правові механізми ефективності проведення досудового розслідування, застаріла система оповіщення тощо. Попри різноманітність завдань, покладених на правоохоронні органи, кожен із них працює на подолання та мінімізацію цих викликів, переорієнтовуючись на виконання превентивних функцій.

З огляду на запити суспільства, для забезпечення сталого розвитку системи, її стійкого функціонування, оперативності та високої ефективності роботи всіх органів і підрозділів системи МВС України, за підтримки міжнародних партнерів, інших міжнародних та національних експертів, у березні поточного року розроблено проєкт Стратегії подальшого розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України.

Реформа передбачає залучення широких верств суспільства, яке має право і повинно визначати, які послуги прагне отримати від держави та її органів. Стратегія пройшла процес максимально відкритого, публічного суспільного обговорення та була схвалена громадськістю. Жителі всіх регіонів України мали можливість внести свої пропозиції щодо подальшого процесу реформування системи МВС України.

Імперативом для подальшого реформування системи є безпека, захист, сервіс. Це основний дороговказ, що здатний забезпечити розвиток України як безпечної держави, пріоритетом у якій є інтереси громадян і висока ефективність усіх складових системи МВС.

Для реалізації окресленого обсягу завдань необхідно керуватися новими підходами та повсякчас застосовувати їх у роботі. Насамперед це:

- служіння суспільству;
- підзвітність і демократичний цивільний контроль;
- залучення населення до процесу створення безпечного середовища;

- сучасні практики управління;
- інформатизація діяльності.

У цьому контексті було виокремлено низку пріоритетів, зокрема: створення безпечного середовища для життєдіяльності кожної людини і громадянина, підтримання публічної безпеки та порядку через створення єдиної служби екстреної допомоги «112»; упровадження принципу Community policing; реформування поліції превентивної діяльності; забезпечення безпеки дорожнього руху шляхом розвитку підрозділів дорожньої поліції та впровадження відеофіксації порушень Правил дорожнього руху; становлення сучасної Національної гвардії за стандартами НАТО.

Крім цього, Стратегія передбачає важливу мету – протидію злочинності через запровадження інституту кримінальних проступків; розроблення нових процесуальних форм для підвищення ефективності досудового розслідування; підвищення ролі превентивної діяльності; становлення сучасної системи кримінального аналізу; реалізацію єдиної політики локальних програм; реформування кримінальної та кіберполіції; дотримання та забезпечення прав людини органами системи МВС України через відновлення порушених прав громадян; адаптацію відомчих нормативно-правових актів до законодавства Європейського Союзу; розвиток системи роботи з потерпілими та жертвами; упровадження автоматизації обліку затриманих осіб; удосконалення нормативно-правового регулювання підстав і порядку застосування фізичної сили,

спеціальних засобів та вогнепальної зброї; розвиток системи захисту прав людей з особливими потребами.

Для забезпечення збалансованої міграційної політики й ефективного інтегрованого управління кордонами (швидкого та комфортного пересування громадян; запровадження європейських стандартів інтегрованого управління кордонами й обміну інформацією щодо ідентифікації осіб) заплановано облаштування державного кордону сучасними засобами контролю.

Якість і доступність послуг буде реалізована через спрощення механізмів їх надання (зокрема в онлайн-режимі) та запровадження нової системи оцінювання якості.

Передбачено також упровадження сучасних методів формування й аналізу державної політики у сфері правоохоронних органів, розроблення критеріїв оцінювання діяльності системи органів МВС України, застосування ефективних механізмів цивільного демократичного контролю, розвиток ІТ-управління, підготовка належних інформаційних систем МВС для приєднання до Шенгенської інформаційної системи.

Реалізація Стратегії спрямована на розвиток кадрового потенціалу та соціальний захист працівників шляхом удосконалення відомчої системи освіти та підготовки кадрів; розроблення механізмів забезпечення прозорості добору кадрів і кар'єрного зростання; упровадження сучасних методів мотивації та збалансованої системи соціального захисту; створення налагодженої системи внутрішніх комунікацій.

Саме задля створення такого сервісу й такої системи було визначено спільні цілі, досягнення яких буде відповідати запитам суспільства.

Крім цього, в план дій Стратегії закладено практичні кроки з її реалізації. Передбачено забезпечення фінансування за рахунок міжнародної технічної допомоги та за кошти державного бюджету, що будуть виділені для системи МВС України в необхідних обсягах.

Результатом реформи має бути побудова злагодженої, професійної, стійкої системи МВС України.

Саме співпраця Державної прикордонної служби, Державної служби з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби, Національної поліції, Національної гвардії України та сервісних центрів забезпечить стійке

функціонування, оперативність і високу ефективність роботи всіх органів системи МВС. Адже всі вони працюють на досягнення спільної мети – побудову стійкої, керованої, технологічно розвинутої системи МВС України, здатної протистояти сучасним викликам і загрозам, забезпечити громадську безпеку та порядок у державі, щоб кожен громадянин відчував себе захищеним, був впевнений, що система МВС України цілодобово працює для задоволення його потреб, зможе вчасно прийти на допомогу, захистити в складній ситуації та надати якісний сервіс.

Ніжинський Сергій Сергійович, директор Департаменту з питань стратегічного планування та координації державної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України, кандидат юридичних наук

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ ЗГІДНО ІЗ СЕРЕДНЬОСТРОКОВИМ ПЛАНОМ УРЯДУ ДО 2020 РОКУ

Уперше за часів незалежності Уряд у квітні 2017 року схвалив і затвердив Стратегію Уряду 2020, метою якої є забезпечення зростання рівня життя громадян і підвищення його якості як результат сталого економічного розвитку.

Кабінет Міністрів України в стислі строки розробив і затвердив план пріоритетних дій Уряду на 2016 рік. Його прийняття і виконання забезпечили початок системної роботи зі здійснення Урядом структурних реформ у різних сферах державної політики.

Середньостроковий план сфокусовано на поліпшенні всіх аспектів життя громадян шляхом досягнення таких цілей:

- економічне зростання;
- ефективне врядування;
- розвиток людського капіталу;
- верховенство права і протидія корупції;
- безпека й оборона.

Слід акцентувати увагу на основних аспектах протидії корупції.